

Zagotavljanje pravne varnosti zaposlenih

Fair Play na delovnem mestu

Zaposlitev

Pogodba o zaposlitvi mora biti vedno sklenjena v pisni obliki.

Vsaka pogodba o zaposlitvi mora vsebovati:

- podatke o delodajalcu, vključno z navedbo naslova oz. sedeža delodajalca;
- podatke o delavcu, vključno z naslovom prebivališča delavca;
- naziv delovnega mesta oz. vrste dela, s kratkim opisom dela;
- datum nastopa dela;
- čas trajanja poskusnega dela (če je opredeljeno);
- časovno trajanje zaposlitve (določen, nedoločen čas);
- oblika zaposlitve (polni delovni čas, polovični delovni čas ipd.);
- kraj opravljanja dela;
- delovne dolžnosti;
- višino plače (določilo o znesku osnovne plače), plačilni dan in način izplačevanja plače;
- število dni letnega dopusta;
- navedba kolektivne pogodbe, ki zavezuje delodajalca;
- dolžino odpovednega roka;
- datum in podpis pogodbe s strani delodajalca in delavca.

Plača

Plača je plačilo za opravljeno delo. Plača mora biti vedno nakazana na bančni račun delavca.

Plača je sestavljena iz:

- osnovne plače;
- dela plače za delovno uspešnost;
- dodatkov (dodatek za delovno dobo, posebne pogoje dela, itd).

Del plače predstavlja tudi povračilo stroškov v zvezi z delom. Pri vsaki plači delavec prejme plačilni list. Plačilne liste je potrebno skrbno shranjevati. Na plačilni listi so podatki o:

- bruto in neto plači in nadomestilu plače;
- prispevkih za socialno varnost in davčnih odtegljajih;
- povračilih stroškov v zvezi z delom;
- drugih prejemkih;
- plačilnem dnevu.

Za kontrolo nad tem ali imate davke in prispevke plačane lahko uporabite aplikacijo E-davki.

Dolžnosti delavca

- skrbno opravljanje svojega dela;
- upoštevanje navodil delodajalca;
- pravočasen prihod na delo in upoštevanje delovnega časa;
- primeren odnos do sodelavcev;
- varna uporaba delovne opreme in orodja;
- neizpostavljanje sebe in drugih sodelavcev nevarnosti;
- neopravljanje dela za drugega delodajalca, ki bi škodovalo lastnemu delodajalcu;
- opravljanje dela v skladu u etičnim kodeksom svojega poklica.

Dolžnosti delodajalca

- upoštevanje zakonodaje in kolektivnih pogodb;
- zagotavljanje dela;
- zagotavljanje varnega delovnega okolja;
- izplačevanje plače na plačilni dan;
- pravočasna naznanitev spremembe delovnega urnika;
- spoštovanje delavčevih odmorov in dopusta;
- zagotavljanje uvajanja za novozaposlenega delavca;
- enakopravna obravnava vseh zaposlenih;
- ustrezno odzivanje v primeru trpinčenja na delovnem mestu.

Več o dolžnostih in pravicah delavca in delodajalca si lahko ogledate v Zakonu o delovnih razmerjih.

Varnost in zdravje pri delu

Delodajalec mora zagotavljati, da je delovno mesto brez dejavnikov tveganja za boleznin in nesreče zaposlenih.

Primeri *nevarnosti* na delovnem mestu:

- hrup, prah, mraz, vročina, toksini, vibracije, sevanje, električna napetost;
- nevarnost naprav in delovnih orodij;
- pretiran časovni pritisk, predlogi delovni čas;
- bakterije in virusi;
- slaba delovna drža, slaba orodja;
- prisotnost nasilja.

Trpinčenje na delovnem mestu

Nadlegovanje je vsako neželjeno vedenje, povezano s katerokoli osebo okoliščino, z učinkom ali namenom prizadeti dostojanstvo osebe ali ustvariti zastraševalno, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje.

Spolno nadlegovanje je kakršnakoli oblika neželenega verbalnega, neverbalnega ali fizičnega ravnanja ali vedenja spolne narave z učinkom ali namenom prizadeti dostojanstvo osebe, zlasti kadar gre za ustvarjanje zastraševalnega, sovražnega, ponižujočega, sramotilnega ali žaljivega okolja.

Trpinčenje na delovnem mestu je vsako ponavljajoče se ali sistematično, graje vredno ali očitno negativno in žaljivo ravnanje ali vedenje, usmerjeno proti posameznim delavcem na delovnem mestu ali v zvezi z delom.

Pravilen odziv:

Nasilnežu je treba povedati, da ste nezadovoljni z njegovim vedenjem, in da naj tega ne počne več. V kolikor z neprimernim vedenje nadaljuje, ga prijavite delodajalcu, ki se je na prijavo dolžan odzvati.

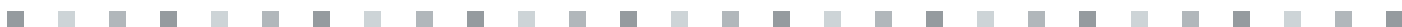
V kolikor imate zadržke za prijavo trpinčenja na delovnem mestu povprašajte za pomoč sindikalnega zaupnika v vaši organizaciji (državnem organu, javnem zavodu ... ipd.).

Vključitev v sindikat

Vključenost v sindikat zaposlenim omogoča proaktivno vlogo in vpliv na urejanje njihovih delovnih razmer in vrednotenja njihovega dela.

Sindikat je samostojna, prostovoljna, demokratična, interesna organizacija zaposlenih v določenem sektorju oziroma dejavnosti ali poklicu, katere temeljni cilj je uveljavljanje in zaščita ekonomskih in socialnih pravic zaposlenih.

Z včlanitvijo v sindikat zaposleni pridobi pravico do sodelovanja pri oblikovanju stališč, predlogov in zahtev sindikata; uveljavljati sindikalna stališča in zahteve v svojem delovnem okolju; voliti in biti voljen v organe sindikata; sodelovati v izobraževanju in usposabljanju za sindikalno delo; aktivno izvajati demokratično sprejete odločitve o načinu sindikalnega boja, vključno s stavko. Poleg tega pridobi zaposleni z včlanitvijo v sindikat pravico do brezplačne pravne in solidarnostne pomoči ter drugih ugodnosti, ki jih članom zagotavlja sindikat.

PET RAZLOGOV ZA VKLJUČITEV V SINDIKAT

1. Sindikati se pogajajo za boljše pogoje dela zaposlenih

Članstvo v sindikatu omogoča vplivanje na sklepanje ali spreminjanje kolektivnih pogodb, s katerimi so lahko določene pravice iz delovnega razmerja urejene ugodneje kot z zakonom ali drugim splošnim aktom. Številčnost članov v posameznem sindikatu omogoča sindikatu reprezentativnost in večjo moč pri pogajanjih z delodajalci.

2. Sindikat je prisoten v vaši organizaciji (državnem organu, javnem zavodu, ...)

Člani sindikata v posamezni organizaciji izvolijo svojega sindikalnega zaupnika, ki spremlja ukrepe delodajalca, delavcu pomaga razrešiti dileme, težave, s katerimi se srečuje na delovnem mestu in ga seznanja z predpisi in njegovimi pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz delovnega razmerja, upoštevajoč določbe kolektivnih pogodb in drugih splošnih predpisov.

Sindikati v okviru svojega delovanja skrbijo za redno usposabljanje sindikalnih zaupnikov in jih seznanjajo z novostmi na področju delovno pravne zakonodaje.

3. Pomoč sindikata

Sindikati svojim članom omogočajo pravno svetovanje in pomoč pri zaščiti pravic iz delovnega razmerja (zagotavljanje pravne in socialne varnosti v sodnih in izvensodnih postopkih) ter solidarnostne pomoči, kot so opredeljene v njihovih aktih.

4. Sindikati pomembno vplivajo na zakonodajo s področja dela in pomagajo izboljšati svet dela

Sindikati preko socialnega dialoga v Ekonomsko-socialnem svetu in v različnih pogajalskih, strokovnih in delovnih skupinah ter na podlagi sodelovanja v različnih projektih vplivajo na družbeni razvoj in na sprejem politik, ki bistveno določajo razvoj trga dela in položaj zaposlenih.

5. Ugodnosti za člane sindikata

Sindikati omogoča članom različne ugodnosti, kot so npr. koriščenje počitniških kapacitet, popustov pri storitvah in nabavah blaga ter ugodnosti pri plačilnem poslovanju (npr. vsi člani sindikatov združenih v KSJS imajo določene ugodnosti pri Delavski hranilnici).

Povezovanje sindikatov javnega sektorja v KSJS

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS) je samostojna interesna organizacija prostovoljno združenih sindikatov javnega sektorja, katere ključni namen je njihovo usklajeno delovanje in skupni nastop pri:

- pogajanjih o sklenitvi Kolektivne pogodbe za javni sektor in uveljavitvi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju;
- uveljavljanju interesov članstva v Ekonomsko-socialnem svetu (ESS) kot najpomembnejšem organu socialnega dialoga v državi in v organizacijah in predstavniških organih na državni ravni – v Državnem svetu RS, Svetu ZPIZ, Skupščini in Upravnem odboru ZZZS, Svetu ZRSZ, ...

Sindikati - člani KSJS, ki zastopajo javne uslužbence v javnih zavodih, državnih organih, upravah lokalnih skupnosti, javnih agencijah, javnih skladih in drugih osebah javnega prava, se zavzemajo za ohranitev javnega sektorja in po svojih močeh prispevajo k razvoju vsem dostopnih javnih storitev, ki so v skupnem interesu in prispevajo h kakovosti življenja vseh državljanov.

Vloga KSJS

Temeljna vloga KSJS je oblikovanje in uveljavljanje skupnih stališč sindikatov javnega sektorja glede:

- delovnopravne zakonodaje;
- sistema plač in delovnih razmer v javnem sektorju;
- urejanja trga dela in zaposlovanja;
- pokojninskega in invalidskega varstva;
- zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja;
- izobraževalnega sistema;
- zdravja in varstva pri delu ter
- varstva sindikalnih pravic in svoboščin.

KSJS je druga največja in najbolj organizirana sindikalna centrala v Sloveniji. V sindikatih članih KSJS, je včlanjenih skupaj več kot 71.000 članov oz. več kot 80% vseh sindikalno organiziranih javnih uslužbencev.

Načela KSJS

- enakopravnost socialnih partnerjev v socialnem dialogu;
- finančna, organizacijska in politična neodvisnost;
- stavka je skrajno sredstvo za doseganje ciljev sindikatov, za varovanje pravne, materialne in socialne varnosti članov sindikatov in za ohranitev pridobljenih pravic;
- nezdržljivost funkcije funkcionarjev konfederacije s funkcijami v političnih strankah;
- prostovoljnost včlanjevanja in izstopanja iz konfederacije;
- medsebojna solidarnost sindikatov;
- sindikati se morajo vzdržati kakršnih koli aktivnosti v škodo drugih sindikatov in njihovih članov.

Cilji KSJS

- zavzemanje za boljši materialni in socialni položaj javnih uslužbencev, ki so včlanjeni v sindikate;
- zavzemanje za spoštovanje človekovih pravic in delovanje pravne države;
- zavzemanje za zaščito sindikalnih pravic in sindikalne svobode;
- zastopanje in uveljavljanje dogovorjenih skupnih interesov sindikatov;
- varovanje sindikalnih in poklicnih pravic članstva v sindikatih;
- sodelovanje z drugimi sindikati, zvezami in konfederacijami na državni in mednarodni ravni;
- uveljavljanje načel solidarnosti med sindikati;
- zastopanje interesov v organizacijah in ustanovah na državni ravni;
- opravljanje dejavnosti v zvezi z izobraževanjem, publikacijami in drugimi lastnimi dejavnostmi.

Člani KSJS

1. Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije
2. Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije
3. Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije
4. Policijski sindikat Slovenije
5. Neodvisni sindikat delavcev ljubljanske univerze
6. Sindikat delavcev v pravosodju
7. Sindikat javnih uslužbencev Slovenije

Nosilec projekta

**Konfederacija sindikatov
javnega sektorja Slovenije**
(KSJS)

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana

E-pošta: info@konfederacija-sjs.si
Spletna stran: www.konfederacija-sjs.si

Partner v projektu

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
(OZS)

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

E-pošta: info@ozs.si
Spletna stran: www.ozs.si

Kontakti za projekt

Skupaj nad izzive trga dela

E-pošta: info@ksjs-skupaj.si
Spletna stran: www.ksjs-skupaj.si
Telefon: 01 434 12 49
Fax: 01 434 12 11

Sindikat vzgoje,
izobraževanja,
znanosti in kulture
Slovenije
www.sviz.si

Oražnova ulica 3
1000 Ljubljana

Zgibanka je narejena na idejni zasnovi:
<https://www.sak.fi/en/serve/fair-play-work-pdf>

Sindikat zdravstva in
socialnega varstva
Slovenije
www.sindikat-zsvs.si

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana

Sindikat delavcev v
zdravstveni negi
Slovenije
www.sdzns.si

Metelkova ulica 15
1000 Ljubljana

Policijski sindikat
Slovenije
www.pss-slo.org

Štefanova ulica 2
1000 Ljubljana

Neodvisni sindikat
delavcev
Ljubljanske univerze
www.nsdlu.si

Kongresni trg 12
1000 Ljubljana

Sindikat delavcev v
pravosodju Slovenije
www.sindikat-sdp.si

Tavčarjeva ulica 9
1000 Ljubljana

Sindikat javnih
uslužbencev Slovenije
www.si-jus.si

Dalmatinova ulica 4
1000 Ljubljana

